

**CURTEA DE APEL
CAHUL**

Republica Moldova, MD-3909, or. Cahul,
str. Ștefan cel Mare, 30
tel. (299) 2 – 55 – 85, tel./fax. (299) 3-26-72
cach@justice.md

**АПЕЛЛЯЦИОННАЯ
ПАЛАТА КАХУЛ**

Республика Молдова, MD-3909, г. Кахул
ул. Штефан чел Маре, 30
тел. (299) 2 – 55 – 85, тел./факс. (299) 3-26-72
cach@justice.md

20.05.2022 nr 1482

D-nei Domnica Manole
Președinte al Curții Constituțională a Republicii Moldova
Mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu 28

Stimate Doamnă,

Prin prezenta, Curtea de Apel Cahul expediată în adresa DVS sesizarea înaintată de avocatul Dandăș Veaceslav privind excepția de constituționalitate în care solicită verificarea constituționalității prevederilor art. 441, alin. (2) Cod de procedură penală, ridicată în cadrul cauzei penale privindu-l pe Malicev Ivan de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹, alin. (1) Cod penal.

La necesitate se va expedia dosarul penal în original.

Anexe:

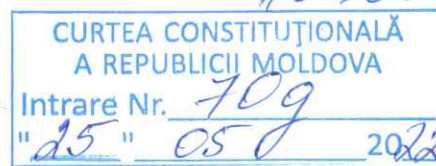
1. sesizarea privind excepția de neconstituționalitate;
2. copia de pe încheierea Curții de Apel Cahul din 18 mai 2022.

Cu respect,

**Președintele interimar
al Curții de Apel Cahul**

Galina Vavrin

**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA**

**SESIZARE
PRIVIND EXCEȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE**

prezentată în conformitate cu art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII.

1. Nume DANDEȘ
2. Prenume VEACESLAV
3. Funcția Avocat

6. Numele și prenumele reprezentantului –
7. Ocupația reprezentantului –
8. Adresa reprezentantului –
9. Tel. –
10. Fax. –
11. –

II. OBIECTUL SESIZĂRII

12. Obiectul sesizării îl constituie art.441 alin.(2) Codul de procedură penală, care reglementează ”instanța de recurs examinează cauza în limitele temeiurilor prevăzute în art.444, **însă ea este obligată ca, în afara temeiurilor invocate și cererilor formulate de recurent, să examineze întreaga cauză sub toate aspectele, dar fără a agrava situația părții în favoarea căreia s-a declarat recurs**”, pe motiv de neclaritate și imprevizibilitate a acestei prevederi, precum și din motivul încălcării principiului dreptului la apărare și acces la justiție.
13. Astfel, în practica judiciară națională, norma dată creează posibilitatea ca instanța de recurs în mod desinestătător să modifice temeiurile cererii de recurs și să intervină la examinarea cauzei prin constatări proprii asupra temeiurilor recursului și examinarea acestora, admitând într-o manieră neclară, reconsiderarea a temeiurilor care se examinează de instanță.
14. Această concluzie se bazează pe materialele și lucrările dosarului penal în cauză.

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ.

15. Lui M.I, i s-a incriminat săvârșirea la 10.09.2018 a infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(1) Codul penal.

16. Prin sentința din 11 mai 2021 judecătoria Cahul Sediul Central s-a hotărât că "M.I. se achită de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(1) Codul penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii".
17. La 26 mai 2021 procurorul **a depus cerere de apel** împotriva sentinței din 11 mai 2021.
18. Conform cuprinsului cererii de apel depuse de procuror, se indică (citez):
- "argumentele apelului";
 - "conducându-mă de prevederile art.400, 401 alin.(1) pct.1), 405 și 425 alin.(1) pct.2) Codul de procedură penală";
 - "admiterea prezentei cereri de apel".
19. Astfel, la caz, partea apărării, odată cu citația Curții de Apel Cahul pentru data de 02.09.2021, a recepționat din partea instanței de apel copia cererii de apel, pentru a-și asigura dreptul la apărare și acces la justiție.
20. În ședința de judecată în instanța de apel, fiind raportată cauza **de către judecătorul raportor, sa indicat, că se examinează cererea de recurs depusă de procuror.**
21. Cu toate acestea la caz, nu există nici o cerere de recurs depusă de procuror, precum și respectiv nici o cerere de recurs suplimentar.
22. Pe parcursul judecării cauzei, partea apărării în repetate rînduri a opinat asupra situației create, prin faptul că se examinează o cerere de apel și nu de recurs, însă instanța s-a expus că cauza a fost înregistrată în ordinea de recurs.
23. Astfel, cauza se află în instanța de apel la etapa examinării, iar instanța sesizată urmează a se expune față de cererea de apel așa cum este formulată aceasta, în fapt și pe temeiul de drept invocat de procuror, în coraport cu temeiurile de drept prevăzut la art.441 alin.(2) Codul de procedură penală, și art.444 CPC, **adică în limitele cererii de apel formulate de procuror.**

IV. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR PERTINENTE.

Legislația pertinentă.

24. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16 Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20 Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 26 Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

25. Prevederile Convenției Europene cu privire la Drepturile Omului:

ARTICOLUL 6 Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul moralității, al ordinii publice

ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

2. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.

3. Orice acuzat are, mai ales, dreptul :

- a. să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, despre natura și cauza acuzației aduse împotriva sa ;
- b. să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale ;
- c. să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloacele necesare remunerării unui apărător, să poată fi asistat gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer ;
- d. să audieze sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării ;
- e. să fie asistat gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la audiere

26. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală:

Articolul 7. Legalitatea procesului penal

(1) Procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod.

(2) Dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.

(3) În cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.

Articolul 19. Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță independentă, imparțială, legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod.

(2) Persoana care efectuează urmărirea penală și judecătorul nu pot participa la examinarea cauzei în cazul în care ei, direct sau indirect, sînt interesați în proces.

(3) Organul de urmărire penală are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția

bănuitului, învinuitului, inculpatului, cât și cele care îl dezvinovățesc, precum și circumstanțele care îi atenuează sau agravează răspunderea.

Articolul 25. Înfăptuirea justiției - atribuție exclusivă a instanțelor judecătorești

... (5) Sentințele și alte hotărâri judecătorești în cauza penală pot fi verificate numai de către instanțele judecătorești respective în condițiile prezentului cod.

Articolul 409. Efectul devolutiv al apelului și limitele lui

... (2) În limitele prevederilor arătate în alin.(1), instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului.

Articolul 414. Judecarea apelului

(1) Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

(2) Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

(3) În cazul în care declarațiile persoanelor care au fost audiate în prima instanță se contestă de către părți, la solicitarea acestora, persoanele care le-au depus pot fi audiate în instanța de apel conform regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță.

(4) În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor.

(5) Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

(6) Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probe cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

(7) În cazul sesizării de către părți a nerespectării termenului rezonabil de judecare a cauzei de către prima instanță, instanța de apel se expune și asupra nerespectării acestui termen.

Articolul 415. Decizia instanței de apel

(1) Instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii:

1) respinge apelul, menținând hotărârea atacată, dacă:

a) apelul a fost depus peste termen, cu excepția cazurilor prevăzute în art.402;

b) apelul este inadmisibil;

c) apelul este nefondat;

2) admite apelul, casînd sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță.

3) admite apelul, casează sentința primei instanțe și dispune rejudecarea de către instanța a cărei hotărîre a fost anulată. Rejudecarea de către instanța a cărei hotărîre a fost anulată se dispune numai atunci cînd nu a fost citat inculpatul, nu i s-a asigurat dreptul la interpret, nu a fost asistat de un avocat sau au fost încălcate prevederile art. 33–35.

Articolul 437. Hotărîrile supuse recursului

(1) Pot fi atacate cu recurs:

1) sentințele pronunțate de judecătorii privind infracțiunile ușoare pentru săvîrșirea cărora legea prevede în exclusivitate pedeapsa nonprivativă de libertate;

Articolul 441. Efectul devolutiv al recursului și limitele lui

(1) Instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

(2) Instanța de recurs examinează cauza în limitele temeiurilor prevăzute în art.444, însă ea este obligată ca, în afara temeiurilor invocate și cererilor formulate de recurent, să examineze întreaga cauză sub toate aspectele, dar fără a agrava situația părții în favoarea căreia s-a declarat recurs.

Articolul 444. Temeiurile pentru recurs

(1) Hotărîrile judecătorești pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond în cazurile în care:

1) nu au fost respectate dispozițiile privind competența după materie sau după calitatea persoanei;

2) instanța nu a fost compusă potrivit legii ori au fost încălcate prevederile art.30, 31 și 33;

3) ședința de judecată nu a fost publică, în afară de cazurile cînd legea prevede altfel;

4) judecata a avut loc fără participarea procurorului, inculpatului, precum și apărătorului, interpretului și traducătorului, cînd participarea lor era obligatorie potrivit legii;

5) cauza a fost judecată în primă instanță fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate;

6) hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau dispozitivul hotărîrii redactate nu corespunde cu dispozitivul pronunțat după deliberare;

7) nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărîre de condamnare pentru o altă faptă decît cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blînde;

8) inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală;

9) s-au aplicat pedepse în alte limite decât cele prevăzute de lege sau greșit individualizate în raport cu prevederile capitolului VII din Partea generală a Codului penal;

10) persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă sau există o cauză de înlăturare a răspunderii penale, sau aplicarea pedepsei a fost înlăturată de o nouă lege sau anulată de un act de amnistie, a intervenit decesul inculpatului ori a intervenit împăcarea părților în cazul prevăzut de lege;

11) inculpatul a fost achitat greșit pentru motivul că fapta săvârșită de el nu este prevăzută de legea penală sau când procesul penal a fost încetat greșit din motivul că exista o hotărîre judecătorească definitivă în privința aceleiași fapte sau că există o cauză de înlăturare a răspunderii penale, sau aplicarea pedepsei a fost înlăturată de o lege nouă sau anulată de un act de amnistie ori că a intervenit decesul inculpatului;

12) faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită;

13) a intervenit o lege penală mai favorabilă condamnatului;

14) Curtea Constituțională a recunoscut neconstituțională prevederea legii aplicate în cauza respectivă;

15) instanța de judecată internațională, prin hotărîre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului, care poate fi reparată și în această cauză.

(2) Cazurile prevăzute la pct.1)-4), 8), 9), 13)-15) se iau în considerare întotdeauna și din oficiu, iar cazurile prevăzute la pct.5)-7), 10), 12) se iau în considerare din oficiu numai când au influențat asupra hotărîrii în defavoarea inculpatului.

(3) În cazul în care instanța ia în considerare temeiurile de casare din oficiu, aceasta este obligată să le pună în discuția părților.

Articolul 445. Declararea recursului, renunțarea la recurs și retragerea recursului

(1) Recursul se declară în scris de persoanele menționate la art.401 și trebuie să fie motivat.

(2) Cererea de recurs trebuie să cuprindă:

1) denumirea instanței la care se depune recursul;

2) numele și prenumele recurentului, calitatea procesuală sau indicarea persoanei interesele căreia le reprezintă și adresa lui;

3) denumirea instanței care a pronunțat sentința, data pronunțării sentinței, numele și prenumele inculpatului în privința căruia se atacă hotărîrea judecătorească, fapta constatată, dispozitivul sentinței și indicarea persoanei care a declarat recurs;

4) conținutul și motivele recursului cu argumentarea ilegalității hotărîrii atacate și solicitările recurentului, cu indicarea temeiurilor prevăzute în art.444 invocate în recurs și formularea propunerilor asupra hotărîrii solicitate;

5) data declarării recursului și semnătura recurentului.

(3) Cererea de recurs se depune la instanța a cărei hotărîre se atacă cu atîtea copii cîți participanți la proces sînt. Persoana arestată poate depune cererea de recurs la administrația locului de deținere, fără a anexa copii.

(4) După expirarea termenului stabilit pentru declararea recursului, instanța de judecată care a pronunțat sentința trimite, în termen de 5 zile, dosarul penal împreună cu recursul în instanța de recurs.

(5) Renunțarea la recurs și retragerea recursului se efectuează în condițiile art.406 și 407, care se aplică în mod corespunzător.

Articolul 448. Judecarea recursului

(1) Judecînd recursul, instanța verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

(2) Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Articolul 449. Decizia instanței de recurs

(1) Judecînd recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii:

1) respinge recursul, menținînd hotărîrea atacată, dacă:

- a) recursul este nefondat;
- b) recursul este depus peste termen;
- c) recursul este inadmisibil;

2) admite recursul, casînd hotărîrea, parțial sau integral, și ia una din următoarele soluții:

- a) dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod;
- b) rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărîri;
- c) dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare.

27. Practica relevantă a Curții Supreme de Justiție:

27.1. În Hotărîrea Plenului CSJ "Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel" nr.22 din 12.12.2005, se menționează:

pct. 9.2 "În cazurile cînd mențiunile sînt greșite fie cu privire la felul căii de atac (s-a scris că se face recurs, recurs în anulare, pe cînd este vorba de apel), fie cu privire la instanța care va judeca (s-a scris că apelul este destinat Curții Supreme, Curții Constituționale ș.a., deși acesta este de competența curții de apel), acestea nu pot avea nici o înrîurire negativă asupra valabilității declarației de folosire a căii de atac apelul".

27.2. În Hotărîrea Plenului CSJ "Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală" nr.9 din 30.10.2009, **nu se menționează nimic despre interpretarea și aplicarea prevederilor legale în cazul**

depunerii greșite a unei cereri de apel, pe cauza care se contestă cu recurs.

PRETINSELE ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUTIEI ȘI ARGUMENTE PERTINENTE.

28. Prevederile legale menționate ale CEDO și a Constituției RM, prin aplicarea normelor de procedură penală precitate, garantează dreptul oricărei persoane (la caz a inculpatului) la apărare și acces la justiție, prin garantarea de către stat a mecanismelor și procedurilor procesuale menite să asigure cunoașterea efectivă de către partea apărării a motivelor și temeiurilor concrete din cele strict determinate, care au fost invocate de acuzatorul de stat la examinarea în ordine de atac față de o sentință (mai ales una de achitare).

29. La caz, avem o veritabilă cerere de apel, nu numai după denumire, ci și a textului temeiurilor de fapt și de drept și al cerințelor procurorului de admitere anume a cererii de apel.

30. Astfel, modalitatea în care instanța de apel, a realizat înregistrarea acesteia în calitate de dosar penal examinat în ordinea recursului, modalitatea în care instanța de apel, a raportat cauza și cererea depusă ca fiind una de recurs, **ridică problema limitelor de judecare a cauzei și a modalității de apărare față de astfel de acțiuni și interpretări din partea instanței.**

31. Din practica CSJ sus indicată, relevăm, că CSJ nu aduce explicații ce țin de interpretarea a cărei-va norme procesual penale, ci se expune într-o manieră "personală" față de anumite situații faptice care pot exista în cazul "când mențiunile sînt greșite cu privire la felul căii de atac".

32. Mai mult ca atît, lecturarea CPP relevă că nu există nici o normă de procedură penală a cărei interpretare sistemică și aplicare de instanțe vine să răspundă la întrebarea cu privire la modalitatea de înregistrare a unei cereri de apel și sau de recurs, greșit denumită sau greșit înaintată.

33. Din contra atît prevederile art.415 alin.(1) pct.1) lit.b) cît și art.449 alin.(1) pct.1) lit.c) CPP, relevă eventuala soluție legală a instanței de atac, care poate declara cererea de apel sau respectiv de recurs, inadmisibilă.

34. În acest sens, sunt relevante prevederile art.432 CPP, care reglementează institutul admisibilității unei cereri de recurs și respectiv, în situația depunerii unei cereri care după conținut și temeiuri nu se încadrează în reglementările stricte de procedură, se declară inadmisibile.

35. Astfel, cu certitudine, că prevederile de procedură penală, direct și expres reglementează, situațiile cînd este depusă o cerere de atac care nu corespunde după conținut și temeiuri cu cele prevăzute de legiuitor, și respectiv intervine inadmisibilitatea.

36. Art.441 alin.(2) Codul de procedură penală, reglementează:

"instanța de recurs **examinează cauza în limitele temeiurilor prevăzute în art.444** (aceasta fiind regula), *însă ea este obligată* ca, în afara

temeiurilor invocate și cererilor formulate de recurent, să **examineze întreaga cauză sub toate aspectele** (aceasta este o excepție de la regulă), dar fără a agrava situația părții în favoarea căreia s-a declarat recurs”

37. Astfel, legiuitorul pe de o parte instituie limitativ acțiunile instanței de recurs, fără a reglementa dreptul și competența de a reconsidera și a remotiva din oficiu nu numai o denumire greșită (o eroare de tehnoredactare) dar și așa numitele temeuri de drept și argumente ale părții în proces (la caz procurorul).

38. Iar pe de altă parte, legiuitorul, într-o manieră neclară în următoarea frază – sintagmă, instituie o obligație – excepție – de examinare a cauzei sub toate aspectele, prevedere atât de abstractă, încât înglobează și regula.

39. Prevederile art.100 alin.(4) CPP, reglementează, că: **”toate probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv**. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective”.

40. Art.101 alin.(2) CPP, stabilește, că: **”... judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege”**.

41. În acest sens, legiuitorul nu redă nici în prevederile CPP și nici în alt act normativ, un text explicativ a acestei sintagme, și a sensului **”sub toate aspectele”**.

42. Conform DEX-ului **”sub toate aspectele”** înseamnă **”din toate punctele de vedere”**.

43. Astfel, se conturează că înțelesul **”din toate punctele de vedere”** de asemenea este unul abstract și neclar, și nu are nici un reper procesual, care poate servi instanței și părților procesului penal, într-o respectare a acestei norme dictate de legiuitor ca obligatorii.

44. De remarcat, că în conformitate cu prevederile art.448 alin.(2) CPP, este statuat, că: **”instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs”**.

45. Astfel, sintagma de la art.441 alin.(2) Codul de procedură penală – **”însă ea este obligată ca, în afara temeiurilor invocate și cererilor formulate de recurent, să examineze întreaga cauză sub toate aspectele”**, este una ambiguă și neclară, și de prisos, ori atribuția instanței este verificarea și aprecierea probelor sub toate aspectele, în limitele probelor aduse și limitele acuzării înaintate, și motivarea soluției instanței prin examinarea și expunerea față de toate motivele invocate, pe când o examinare sau o cercetare sub toate aspectele ține mai degrabă de atribuția organului de urmărire penală, de realizare a urmăririi penale în baza tuturor versiunilor pe caz.

46. Pe cale de consecință, reglementarea acestei sintagme **”însă ea este obligată ca, în afara temeiurilor invocate și cererilor formulate de recurent, să examineze întreaga cauză sub toate aspectele”** în același articol și aliniat după regula reglementată a limitei de judecare a cauzei, practic face ca această sintagmă

cu caracter general și abstract să se transforme dintr-o excepție într-o regulă fără claritate de interpretare și aplicare și duce la inaplicabilitatea și desconsiderarea primei sintagme care instituie respectarea prevederilor art.444 CPP, situație existentă pe această cauză penală.

47. Astfel, la caz, partea apărării nu cunoaște ce examinează instanța de apel, și este afectat direct dreptul de apărare și acces la justiție și nu există nici o modalitate de remediu sau reparare a acestei ingerințe.

V. EXPUNEREA CERINTELOR AUTORULUI SESIZĂRII.

48. VERIFICAREA CONSTITUȚIONALITĂȚII

”însă ea este obligată ca, în afara temeiurilor invocate și cererilor formulate de recurent, să examineze întreaga cauză sub toate aspectele” din art.441 alin.(2) Codul de procedură penală, pe motiv de neclaritate și imprevizibilitate a acestei prevederi, precum și din motivul încălcării principiului dreptului la apărare și acces la justiție.

VI. EXPUNEREA DATELOR SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII.

49. Anterior prevederile art.441 alin.(2) Codul de procedură penală în sensul acestei sesizări nu a fost obiectul examinării de către Curtea Constituțională.
50. Prevederile art. 441 alin.(2) Codul de procedură penală, **au fost deja aplicate la caz**, fiind și temeiul acțiunilor ”largi” ale instanței de apel care în situația depunerii unei veritabile cereri de apel, au depășit limitele de examinare a cauzei, ceea ce este inadmisibil, și implică necesitatea verificării constituționalității acesteia.
51. În acest sens de menționat, că reieșind din principiile fundamentale a dreptului la apărare și acces la justiție, în condițiile lipsei de reglementări procesual penale care să prevadă direct și expres modalitatea de acțiune a instanței de atac în cazul nu numai a unei cereri de atac cu denumire greșită, dar în genere care nu corespunde procedurii, acțiunile instanței de apel pe această cauză în vederea corectării unipersonale și insistența că se examinează o cerere de recurs cu motive și temeiuri de recurs, au doar o acoperire legală, și anume sintagma de la art. 441 alin.(2) Codul de procedură penală - ”însă ea este obligată ca, în afara temeiurilor invocate și cererilor formulate de recurent, să examineze întreaga cauză sub toate aspectele”.
52. Această concluzie se bazează și pe faptul, dacă, la caz cererea de apel și cauza penală, ar fi fost înregistrată pentru examinare în ordine de apel așa cum și a fost formulată, instanța de apel, nu avea decît să dispună unica soluție de inadmisibilitate.

53. Pe cale de consecință, acțiunile instanței de apel sunt realizate doar sub acoperirea acestei sintagme, într-u evitarea emiterii unei soluții de inadmisibilitate.
54. Astfel, în ipoteza declarării neconstituționale a acestei sintagme, instanța de apel pe această cauză va fi limitată în respectarea regulii de bază, ce ține de limitele examinării cererii de recurs în sensul primei fraze ale art.441 alin.(2) CPP în coroborare cu cerințele art.444 CPP, unica normă care vine să respecte dreptul la apărare și acces la justiție.
55. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a reținut că omisiunea legislativă poate constitui obiect de examinare al Curții Constituționale dacă prin aceasta este afectat un drept fundamental (a se vedea HCC nr. 17 din 19 mai 2016, § 71; DCC nr. 28 din 12 martie 2020, § 24; DCC nr. 123 din 22 octombrie 2020, §26; DCC nr. 162 din 29 decembrie 2020, § 23).
56. Astfel, considerăm, că verificarea constituționalității normei contestate este de competența exclusivă a Curții Constituționale și nu poate fi lăsată la latitudinea interpretărilor din partea instanțelor de judecată, deoarece problema ridicată, ține nu doar de simpla neclartitate a legii, dar de incertitudine totală, în condițiile de reglementare contrară sensului și principiilor constituționale de ”acces la justiție” și a ”dreptului la apărare”.

VII. LISTA DOCUMENTELOR.

La prezenta sesizare urmează a fi anexate materialele cauzei penale.

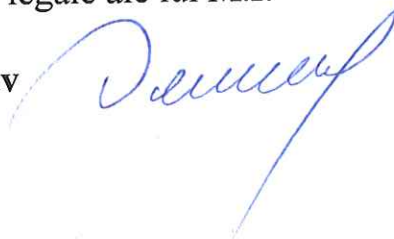
VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA.

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Cahul, 18 mai 2022

În apărarea drepturilor și intereselor legale ale lui M.I:

Avocat, apărător **Dandeu Veaceslav**

ÎNCHEIERE

18 mai 2022

mun. Cahul

Colegiul judiciar al Curții de Apel Cahul**în componența:****președintele completului:****Ruslan Petrov,****judcătorii:****Natalia Bondarenco, Serghei Pilipenco,**

cu participarea

procurorului:

Mihail Tomița

avocatului:

Veaceslav Dandeuș

a examinat în ședință publică, cererea avocatului Veaceslav Dandeuș, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, în vederea controlului constituționalității anumitor sintagme din art. 441, alin. (2) Cod de procedură penală, înaintată în cadrul examinării în ordine de recurs, a cauzei penale privind învinuirea lui Malicev Ivan de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹, alin. (1) Cod penal, la recursul declarat de procurorul în Procuratura raionului Cahul, Irina Bahnari, împotriva sentinței Judecătoriei Cahul, sediul Central din 11 mai 2021.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central din 11 mai 2021, Malicev Ivan a fost achitat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹, alin. (1) Cod penal, din motivul că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. S-a dispus păstrarea la materialele cauzei penale corpurilor delictive și documentelor – purtătorul material de informație de tip „CD-R”, cu capacitate de 700 MB, chitanța Drager, procesul-verbal cu privire la constatarea conducerii mijlocului de transport în stare de ebrietate. S-a respins cerința acuzatorului de stat, privind încasarea de la Malicev Ivan, a cheltuielilor de judecată, în sumă de 23,24 lei.
2. Sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central din 11 mai 2021, a fost contestată cu recurs, greșit intitulat apel, la data de 26 mai 2021, de către procurorul în Procuratura raionului Cahul, Irina Bahnari, care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a sentinței judecătorești, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, privind recunoașterea lui Malicev Ivan vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹, alin. (1) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe termen de 240 de ore, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 3 ani. Totodată, a solicitat admiterea cerinței acuzatorului de stat, privind încasarea de la Malicev Ivan a cheltuielilor de judecată în sumă de 23,24 lei și soluționarea chestiunii referitor la corpurile delictive.
3. În cadrul judecării recursului, la data de 18 mai 2022, apărătorul inculpatului Malicev Ivan, avocatul Veaceslav Dandeuș, a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, în vederea controlului constituționalității anumitor sintagme din art. 441, alin. (2) din Cod de procedură penală.
4. În motivarea cererii s-a invocat că, solicită admiterea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității anumitor sintagme din art. 441, alin. (2) Cod de procedură penală, din

motivul de neclaritate și imprevizibilitate a acestei prevederi, precum și din motivul încălcării principiului dreptului la apărare și acces la justiție, conform circumstanțelor expuse în sesizare.

5. Totodată, a invocat că, prevederile art. 441, alin. (2) din Codul de procedură penală, anterior nu au fost obiectul examinării de către Curtea Constituțională.
6. La fel a invocat că, verificarea constituționalității normei contestate este de competența exclusivă a Curții Constituționale, și nu poate fi lăsată la latitudinea interpretărilor din partea instanțelor de judecată, deoarece problema ridicată ține nu doar simplă neclaritate a legii procesual penale, dar și incertitudine totală, în condițiile omisiunii de reglementare, și este evidentă necesitatea verificării constituționalității și clarificării sensului sintagmelor din art. 441, alin. (2) Cod de procedură penală, reieșind din argumentele sesizării.
7. În drept, a întemeiat cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, pe prevederile art. 7, art. 41, art. 67-68 Cod de procedură penală, art. 135 din Constituția Republicii Moldova.
8. În ședința de judecată în instanța de recurs, apărătorul inculpatului Malicev Ivan, avocatul Veaceslav Dandeuș, a susținut cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, în modul cum a fost formulată. Suplimentar a declarat că, prevederile art. 441, alin. (2) din Cod de procedură penală, potrivit cărora instanța de recurs examinează cauza în limitele temeiurilor prevăzute în art. 444, însă ea este obligată ca, în afară temeiurilor invocate și cererilor formulate de recurent, să examineze întreaga cauză sub toate aspectele, dar fără a agrava situația părții în favoarea căreia s-a declarat recurs, sunt ambigue și neclare. Or, atribuția instanței este verificarea și aprecierea probelor sub toate aspectele, în limitele probelor aduse și în limitele acușării. Consideră că, motivarea soluției prin examinarea și expunerea față de toate motivele indicate, este unicul drept al instanței de judecată. Respectiv, o examinare sau o cercetare sub toate aspectele, cum este invocat în teza a doua din art. 441, alin. (2) Cod de procedură penală, ține mai degrabă de organul de urmărire penală, în cadrul efectuării urmăririi penale în baza tuturor versiunilor. Examinarea cauzei sub toate aspectele înseamnă examinarea acesteia din toate punctele de vedere. Însă, instanța de judecată poate examina cauza numai dintr-un singur punct de vedere, și anume învinuirii formulate în rechizitoriu. Mai mult ca atât, procurorul a atacat sentința cu apel, iar cauza a fost înregistrată în ordine de recurs, însă care sunt temeiurile pentru declararea recursului, nici el și nici clientul său nu cunosc. În acest sens, consideră că a fost încălcat dreptul la apărare al clientului său. Totodată, a menționat că verificarea constituționalității normei criticate ține de competența Curții Constituționale, din care considerente a solicitat admiterea cererii în sensul cum a fost formulată.
9. În ședința de judecată în instanța de recurs, procurorul în Procuratura de Circumscripție Cahul, Mihail Tomița, a solicitat respingerea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, ca neîntemeiată. A menționat că, apărarea din momentul înregistrării dosarului penal în procedura de recurs, a avut toate posibilitățile să acționeze în sensul respectiv, Consideră că cererea respectivă este depusă doar în scopul tergiversării examinării cauzei penale. De aceea a solicitat respingerea cererii depuse.
10. Cererea privind excepția de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, a fost examinată în lipsa inculpatului Malicev Ivan, care din spusele avocatului se află peste hotarele Republicii Moldova, și instanța de recurs a dispus judecarea cauzei penale în lipsa acestuia.
11. Verificând argumentele cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintate de avocatul Veaceslav Dandeuș în interesele inculpatului Malicev Ivan, și raportând acestea la prevederile legale ce guvernează problema ridicată, Colegiul judiciar consideră necesar de a admite cererea respectivă, din următoarele considerente.

12. În conformitate cu art. 7, alin. (3), (3¹), (3²) Cod de procedură penală, „în cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.”
- (3¹) „La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135, alin. (1), lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.
 - (3²) „Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune prin încheiere care nu se supune nici unei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă.”
13. Astfel, recurgând la verificarea întrunirii condițiilor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în cazul dat, Colegiul judiciar constată întrunirea în totalitate al acestora, motivul din care cererea înaintată de avocatul Veaceslav Dandeu urmează să fie admisă.
14. Potrivit art. 135, alin. (1), lit. a) din Constituția Republicii Moldova, „Curtea Constituțională: a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.”
15. Colegiul judiciar constată că, în cazul dat se solicită controlul constituționalității a prevederilor art. 441, alin. (2) din Codul de procedură penală, care este legea procesuală penală în legislația națională ce reglementează desfășurarea procesului penal, și respectiv se încadrează pe deplin se încadrează în prevederile art. 135, alin. (1), lit. a) din Constituția Republicii Moldova.
16. La fel, Colegiul judiciar constată că, ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, a fost solicitată de avocatul Veaceslav Dandeu, care reprezintă interesele inculpatului Malicev Ivan în prezenta cauza penală, fapt confirmat prin mandatul avocatului anexat la materialele dosarului penal. (f.d. 46).
17. Astfel, ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale a fost solicitată de persoană care deține dreptul respectiv, potrivit legislației procesual-penale în vigoare.
18. Colegiul judiciar constată că, cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, a fost înaintată în cadrul cauzei penale privind învinuirea inculpatului Malicev Ivan de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹, alin. (1) Cod penal, care se află în procedura judecării în ordine de recurs în instanța de recurs. Respectiv, potrivit prevederilor legislației procesual-penale, cauza penală respectivă se judecă potrivit procedurii judecării recursului împotriva hotărârilor judecătorești pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul, conform secțiunii a 2-a § 2 al capitolului IV din Cod de procedură penală. Respectiv, prevederile art. 441, alin. (2) din Cod de procedură penală, urmează direct să fie aplicate în cadrul judecării cauzei penale respective în ordine de recurs.

19. De rând cu aceasta, Colegiul judiciar constată că, prevederile art. 442, alin. (1) Cod de procedură penală, anterior nu au constituit obiectul verificării constituționalității de către Curtea Constituțională, nefiind adoptată nici o hotărâre în acest sens.
20. Reieșind din cele expuse, Colegiul judiciar constată întrunirea în totalmente a tuturor condițiilor prevăzute de lege, pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în speță, motivul din care cererea avocatului Veaceslav Dandeu în interesele inculpatului Malicev Ivan, urmează să fie admisă.
21. Elucidând și constatând cele descrise, conducându-se de prevederile art. 7, alin. (3¹), art. 342 Cod de procedură penală, Colegiul judiciar,-

DISPUNE:

Se admite demersul avocatului Veaceslav Dandeu.

Se remite către Curtea Constituțională, sesizarea avocatului Veaceslav Dandeu, în vederea controlului constituționalității anumitor sintagme din art. 441, alin. (2) Cod de procedură penală.

Se suspendă dezbaterile judiciare, în cauza penală, până la pronunțarea de către Curtea Constituțională asupra excepției de neconstituționalitate.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecător:

Ruslan Petrov

Judecători:

Natalia Bondarenco

Serghei Pilipenco

Copia corespunde cu original,
Președintele ședinței de judecată, judecător

Ruslan Petrov

